

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Čebelarstva opravila v jeseni in njih pomen.

Ko ajda odevete, misli čebelar na svojo letino — med in vosek. Znano je, da oba pridelka v ceni prej padata, kakor da bi se vzdigovala. Odtod izvira, žal, da čebelarstvo pri nas, ki je nekda cvelo, od leta do leta propada, da stari čebelarji odmirajo, njih število se krči, a da nov naraščaj bolj in bolj redek postaja. Glavni vzrok temu obžalovanja vrednemu pojavu je iskati v tem, da većinom naših čebelarjev vé ceniti le bolj čebelne pridelke in išče pri zastarelem načinu čebelarjenja le tu dohodkov, vrednost in pomen čebel in naše pasme pa prezira. Naši čebelarji sicer dobro vedó, da nam je narava podarila v naši čebeli najboljšo pasmo, ki se odlikuje po svoji marljivosti, krotkosti in rodovitnosti ter so ponosni na ta dobra svojstva; vidiijo tudi, da so nekateri med našimi prvaki-čebelarji, n. pr. pred kratkim umrli prvi kranjski čebelar g. M. Ambrožič v Mojstrani na Gorenjskem in drugi s trgovino živih čebel zasnovali precejšnjo kupčijo, ki obeta večje dohodke in ima bodočnost, s kojo kupčijo je postala naša čebelna pasma svetovno-znana, vendar kljub temu se većina njih trdovratno drži zastarelega načina čebelarjenja, da gojé svoje čebele samo radi pridelka — voska in medu — in da v sedanjem letnem času požveplajo vse močne panje, ves med in vosek takoj prodajo medarjem, voščarjem in drugim prekupcem, v prezimovanje pa odločujejo većinom a panje slabiče, ki imajo malo in nezadelen med, malo ljudstva in ki se ne izplačajo v prodajo.

S takim negospodarskim postopanjem se ne more dandanes več čebelarstvo vzdržati, še manj, da bi dobičkonosno napredovalo. Bodočnost naše čebeloreje ni več iskati le v pridelovanju medu in voska, ampak v prvi vrsti v veliki produkciji (razmnoževanju) in razpečavanju živih čebel v druge dežele in potem v drugi vrsti v prodaji njih pridelkov. V ta namen nam je že narava sama podarila tako pasmo, ki se rada množi, ki je marljiva, pohlevne nravi, ki pri skromni paši izhaja in ki se vsled tega človeku najbolj prikupi.

Če hočemo naše čebelarstvo povzdigniti na to stopinjo, poprijeti in gojiti je moramo sedanjim razmeram in potrebam primerno in sem spada, da polagamo glavno skrb na to, da preživimo do vsake spomladi mnogo in močnih panjev, ki nam bodo dali veliko

in zgodnjih rojev, katerih večja polovica bodi namenjena v prodajo in ostale v nadaljno čebelarjenje. V dosego tega smotra, ki naj se ga vsi poprimemo, je sedaj v jeseni pravi čas, da se ga prav zasnuje. Prav izvedena jesenska opravila so temelj takemu čebelarjenju. V ta namen naj se postopa tako-le:

1.) V prezimovanje odloči le močne, dovolj ljudstva imajoče panje. Ako imaš vsled tega pri prodaji ostalih panjev navidezno manj dohodkov, ta izpadek se spomladi obilo povrne.

2.) Izberi v prezimovanje take panje, ki so se odlikovali po marljivosti v nabiranju in ki so dali močne in zgodnje roje, kajti od takih čebel je pričakovati prihodnjo spomlad zopet zgodnje in močne roje.

3.) Prepričaj se, da ima panj dovolj medu, rodovitno, ne prestaro matico in ne premlado satovje.

Ako nimaš zadosti močnih in pripravnih panjev, združi dva panja v enega, pri tem obdrži rodovitnejšo matico. Taka združitev je v jeseni lahka in se doseže s tem, da se dá čebelam s tobakovim dimom enak duh ali pa če se jih z medeno vodo poškropi, da se pri združenju med seboj ne koljejo, ampak sprijaznijo.

Dosedaj obče v navadi žveplanje naj se popolnoma opusti, živalice naj se dadó v prezimovanje določenim panjem.

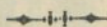
Če bi v prezimovanje določenim panjem primanjkovalo medu (vsaj 12 kg.) dá naj se ga jim v sedanjem jesenskem času v velikih porcijah tako, da ga morejo v celicah še zadeliti. Pri tem gre upoštevati, da zelo obljudeni panji ne rabijo primeroma več medu kakor malo obljudeni.

4.) Vsak čebelar si obdrži za spomladno krmljenje potrebni med v polno zadelenih satnikih, da more ž njim ob času pomanjkanja krmiti. To je neobhodno potrebno, da se vé obvarovati pred epidemično boleznijo „gnilobo“ in da ne plačuje spomladi drago za mali denar v jeseni prodani med.

5.) Preskrbi čebelam mirno in gorko prezimovanje s tem, da jih obvaruješ pred mišimi, podganami itd., da jih dobro zadelaš in jih zavaruješ pred solničnimi žarki.

Letošnja malo ugodna čebelarstva letina naj napoti mnoge naše čebelarje, da se z večjo vnemo poprimejo čebelarstva, ter da naj isto si uravnajo tako, da bodo zamogli spomladi prodajati panje in roje! V ta namen naj se ravnaajo po nasvetovanem navodilu. — Ob enem pa vabimo nove mlade močij: naše izsolane posestnike,

obrtnike, rokodelce itd., naj se v obilnem številu poprimejo čebelarstva. V sedanjem jesenskem in pozneje v zimskem letnem času imajo ugodno priliko, da si vse pripravijo, kar rabijo, da bodo zamogli prihodnjo spomlad začeti čebelariti!



Politični pregled.

Ministerski predsednik pl. Körber se je vrnil iz Galicije. Niti Poljaki niti Malorusi ga niso navdušeno sprejeli, dasi je imel samo med na jeziku. Bil je zares prijazen povsod in z vsemi ter se za vse zanimal. Videl je marsikaj pomanjkljivega ter obljubil odpraviti te napake. Sploh je jako mnogo obljuboval, in zato menijo, da je Poljake takorekoč snubil: skušal jih je pridobiti, da mu pomagajo v pravi tir spraviti na vseh straneh zavoženo avstrijsko politiko. Uradnikom polagal je na srce, naj bodo pravični, vljudni ter naj se naučé več jezikov, da morejo uspešno občeovati z ljudstvom, ako bivajo in službujejo v mešanih pokrajinah. Tako bi se nekoliko že zajezil narodnostni boj, ki preti Avstriji dovesti pogin. Lepe besede, ki naj bi tudi našle lepo mesto! Da je to potreba, pojasnjujeta dva dogodka. Odstopil je cesarski namestnik v Trstu, grof Goess, ki ni znal krotiti samopašnih puntarskih Italijanov, pač pa znal pri vsaki priliki potisniti v kot Slovence. Sprevidel je, da ni za Trst, in šel. Saj toliko pošten je mož, česar pa ne moremo trditi o dalmatinskem cesarskem namestniku. Baron Handel je dolžil neke uradnike, da so spisali ostre članke o njegovem samovoljnem gospodarstvu. Ko so mu dotični uradniki zatrjevali, da niso oni pisali in zastavili za to svojo častno besedo, dejal je baron Handel: „A kaj častna beseda! Dalmatinci ne poznajo častne besede! Že vem, kakšna je dalmatinska častna beseda.“ Vladni list je seveda pisal, da so te besede cesarskega namestnika izmišljene, a oglašile so se priče, ki bi tudi pred sodnijo potrdile, da je res tako govoril. Kaj zasluži prvi uradnik v deželi, ki se tako zaničljivo izrazi o narodu? Gre naj! — Pa pravijo, da bržčas pride v Trst za cesarskega namestnika.

Zaročil se je nemški prestolonaslednik z meklenburško vojvodinjo Cecilijo. Rojena je 20. sept. 1885, ženin pa je star 22 let. Nevesta je baje jako lepa in duhovita ter nad vse prijazna. Govori se, da ni politika imela pri tej zaroki ničesar opraviti. Prav bi bilo, zlasti za zaročenca sama.

Obravnave gledé trgovinske pogodbe med Avstrijo in Italijo imajo za enkrat ta sad, da vinska klavzula še eno leto ostane. Italijani bodo smeli k nam še pripeljati 500.000 meterskih centov belega vina proti carini 15 do 16 kron. Tako so ukrenili modri politiki v prid — naše države! Kdor ne verjame, plača vinar kazni.

Murat V., bivši sultan, brat sedanjega turškega vladarja, je umrl dne 31. m. m. Proglašen norcem se ni smel 28 let pokazati v javnosti. Sedanji sultan ima bajé neozdravljivo bolezen, zato se misli, da se odpové prestolu, kojega da zasede njegov najmlajši sin. Dne 2. t. m. je nekdo izmed straže streljal na sedanjega sultana, a je ranil le poveljnika telesne straže. — Čas bi že bil, da napravijo druge države mir in red v Tur-

čiji, ki si sama noče in tudi ne more pomagati. Naj bi se take nerednosti godile v kaki slovanski državi, kedar bi že bil odstavljen dotični vladar.

Komb, odpadnik in menihožre, je pri neki pojedini dne 14. t. m. izjavil boj na nož cerkvi. Francozi bodo morali veliko trpeti za pravo vero svojo, ker je prej niso umeli uspešno braniti. Tako se maščuje vsaka zanikrnost in popustljivost.

Kaj pa vojska? Port Artur stoji kot nedostopno orlovo gnezdo. Neštevilni japonski napadi so bili sijajno odbiti. Z velikimi izgubami, katere previdno zamolče, se Japonci zaletavajo v utrdbe. Ves svet se čudi hrabrim Rusom v obleganem mestu. Ne ve se pa, koliko časa bo mogla trdnjava še kljubovati ogromni oblegajoči japonski armadi, ki ima tudi velikanske topove. Rusi so našli v trdnjavi iz zadnje kitajske-japonske vojske jako veliko zalogo streliva in orožja. Bolj trda jim bo šla za hrano. Pri Liaojangu se je šest dni bilo pol milijona oboroženih čet. Japonci so hoteli Ruse obkoliti, a bili so večkrat odbiti. Ker Kuropatkin ve, da ni dovolj močan, za sedaj le ovira in zadržuje japonske čete ter se umika in bliža svojim vedno na novo prihajajočim četam. Japonci zagrizeno sledé Rusom in se vedno bolj oddaljujejo od svoje domovine. O velikih zmagah Japonci ne morejo govoriti. Kake zgube imajo Japonci pri prodiranju in Rusi pri umikanju se ne ve natančno. Vsekako pa je gotovo, da je padlo čez 12.000 Rusov, a več ko 30.000 Japoncev.

LISTEK.

V RIM!

Cerkve jezuitskega reda. Pa še kaj drugega.

(Konec.)

Ustanovnik jezuitskega reda je sv. Ignacij Lojolanski, rojen l. 1491, ognjevit in duhovit Španec, plemenit in bojevit vitez, značajan in svet mož. Dne 15. avgusta 1534 sešli so se na Montmartru v Parizu ti-le možje: Ignacij, Ksaver, Faber, Salmeron, Lainez, Bobadilla in Rodriguez. Faber je opravil daritev sv. maše in med sv. obhajilom so prisegli, odpovedati se svetu, iti v Jeruzalem ter tam streči revežem in spreobračati nevernike. Ko bi se pa to ne dalo izvršiti, pokorijo se brezpogojno papežu, in gredó, kamor jih pošlje.

Res niso mogli oditi v sv. deželo. Začeli so pa svoje delovanje po mestih zgornje Italije. Zvesti svoji prisegi, podali so se v Rim k papežu. To pot prvič srečamo ime „tovarištvo Jezusovo, družba Jezusova“, kakor se jezuiti imenujejo s skupnim imenom. Pavel III. jih je prijazno sprejel: dva je postavil za profesorja na „Sapienzi“, rimskem vseučilišču, Ignacij je vodil duhovne vaje, drugi pa so pomagali v dušnem pastirstvu.

Precej začetka so imeli prestati ti apostolski možje hudi vihar: obdolžili so jih krivoverstva. Dolgotrajna preiskava pa je imela ta sad, da je duhovska gosposka njih nauk in življenje izrečno pohvalila. Med tem pa je izdeloval Ignacij pravila. Po dnevu so delali, po noči pa skupno sestavljali pravila, katere je Pavel III. potrdil 27. sept. 1510. V poznejših desetih letih izdelal je Ignacij, prvi vrhovni predstojnik cele družbe, navodila (konstitucije), kot dopolnilo in pojasnilo pravil. Taka pravila kakor navodila so polna modrosti in preudarnosti; je pa tudi Ignacij med tem delom molil in premišljeval. Ignacij je umrl v Rimu 31. julija 1556.

Poglejmo sedaj upravo tega reda in ne bo težko spoznati, odkod njegova moč in tisti velikanski strah pred njo. Red vam je zares vzorna ljudovlada:

Vsa polnost postavodajalne moči je v rokah velikega zbora (generalna kongregacija). Redno se snide ob izvolitvi novega

generala, včasih tudi izredno. Udje so: general, pet azistentov, provincijali in po dva odposlanca iz vsake pokrajine, prosto voljena izmed patrov. Veliki zbor zamore dajati nova navodila in stara odpravljati. Pravil samih pa se ne sme dotakniti. Peti veliki zbor je n. pr. izrecno prepovedal jezuitom, pečati se s politiko, in ta prepoved, od Pavla V. slovesno potrjena je še v veljavi.

Prvi poglavar družbe je general: njemu so vsi udje pokorni. On ima vso sodno in upravno oblast, a je sam vezan na pravila in navodila. Volijo ga za čas življenja, a veliki zbor ga more odstaviti. — Pomaga mu svetovalstvo petih azistentov (pomočnikov) ki so zastopniki petih velikih provincij: Italija, Nemško, Francosko, Špansko in Angleško. Sam za svojo osebo ima general še admonitorja (opominjevalca.)

Cel red se deli v provincije. Na čelu vsake je provincijal, ki ima poleg sebe štiri svetovalce (konzultorje) in enega upravitelja (administrator). Vsi ti so voljeni za gotovo število let. Provincijal mora med drugim generalu natanko poročati o vsakem udu reda.

Na čelu vsake samostanske naselbine je rektor, pri manjših superijor imenovan.

Gotovo priprosta, a vzorna uravnava, ki vsa sloni na najstrožji pokorščini. Sicer imajo vsi redovi obljubo pokorščine, a tako stroga in obsežna menda ni nikjer, ko ravno pri jezuitih. In to je naravna moč reda. Kremen in jeklo ne drži tako, kakor pokorščina.

Udje se ločijo v duhovnike (patre) in neduhovnike (brate). Če se kdo oglasi za vsprejem in mu obljubijo, imenuje se nekaj časa kandidat. Potem napravi duhovne vaje in stopi v novicijato, ki traja cele dve leti, tudi za brate. V tem času se ničesar ne uče, marveč se samo urijo v duhovnem življenju in opravljajo navadna ročna dela. Koncem novicijata napravijo duhovne vaje, ki trpe štiri tedne.

Ko so končali novicijato, napravijo neslovesne obljube in postanejo školastiki, po domače šolarji. Glavni namen te dôle je, da se vednostno izobrazijo ter pripravijo na mašniški stan. Učenje traja 8 do 15 let, kakor že predstojniki spoznajo sposobnost in zmožnost. Školastiki samovoljno iz reda ne morejo izstopiti, a njih predstojniki jih lahko vsak čas odpusté, ob enem preneha zanje vsaka obveznost obljube.

Ko je ta čas končan, postanejo koadjutorji (pomočniki); med te štejejo i duhovniki i neduhovniki, slovesnih obljub še nimajo in vsak čas so lahko popolnoma odvezani obljub. Bratje ne morejo višje, a duhovniki (patri) še morejo narediti četrto obljubo, in potem prestopijo med takozvane profese t. j. one, ki so naredili četrto obljubo posebne brezpogojne pokorščine papežu, iti, kamorkoli jim ukaže v misijone. To so pravo jedro jezuitskega reda. Profesi, odpuščeni ali ušli, svojih slovesnih obljub popolnoma ne morejo biti nikdar odvezani. Predno pa storé to obljubo, imajo še eno leto novicijata, takozvano tretje leto poskušnje.

Duh in namen reda je izražen v besedah: „Vse k večji časti Božji.“ Drugi redovi imajo svoj poseben namen: eni, streči bolnikom, drugi učiti mladino, tretji pomagati v dušnem pastirstvu itd. Jezuiti pa hočejo storiti vse v čast Božjo s tistimi močmi in zmožnostmi, katerih imajo največ v sebi, za kar so posamni najbolj sposobni. Predstojniki ga že tekom tolikih let spoznajo, zakaj ima poseben dar, in ali ima duševne moči dosti, prenašati največja bremena. Sicer ga ne mučijo s težavnim učenjem in ga ne pusté višje nego med koadjutorje, katere lahko odpusté, če ne ustrezajo namenu reda. Dajo mu primerno opravilo, v katerem stori res kaj dobrega, pa je. Duhoviti, nadarjeni, junaški pa gredó višje in nosijo več in se temeljito spopolnijo. In ker so vajeni ubogati kakor nihče, gre vse lepo izpod rok in v duhu reda.

V tem je moč jezuitov: zato je njih red toliko storil na vseh poljih človeške umnosti in potrebe, a storil vse Bogu v čast. Da so se našli tudi med njimi nevredni in izdajice: ne tajimo, a malo jih je. Zaradi velikanskih uspehov jih svet sovraž, kakor sicer nikogar ne in se jih tudi zares boji, a ker jim drugače ne more škoditi, jih obrekuje in opravlja tako, da imamo kar cele knjige takih bajk o jezuitih. Neumni, katerih na svetu ne bo nikdar zmanjkalo, bodo to seveda verjeli. Teknilo jim! Krt tudi luči ne more prenašati, pa raji rije pod zemljo v temi.

Domače vesti.

(Umrli) je dne 10. t. m. ob polu 12. uri dop. preč. g. P. Inocencij Koprivec. Rojen je bil pokojni dne 23. febr. 1848 v Št.-Vidu pri Zatičini. 1. okt. 1868 je stopil v red in 3. nov. 1872 bil posvečen v mašnika. Leta 1875 je došel v Novo mesto ter tu ostal do svoje smrti. Pri šoli je vneto deloval 28 let do predlanskega, ko se ga je lotila trdovratna bolehavost, ki ga je prisilila dati slovo šoli in odločiti službo voditelja deške ljudske šole, katero je oskrboval 8 let. Pridnim šolarjem je bil očetovsk prijatelj, in še v poznejših letih so se ga spominjali s hvaležnostjo, a malopridnim in zanikrnim učencem je bil zares strah in strog učitelj, ki je marsikate-rega tako spravil na pravo pot. Gvardijan je bil v letih 1887—1890; napravil je med drugim jako pripravi zimski kor nad zakristijo, dalje ograjo pred cerkvijo z ličnim vrtom, ki pa sedaj nekatere prav brez vse potrebe bôde v oči in se jim zdi na poti, dasi v resnici ni; naročil je tudi lepe nove orglje. V nedeljo 28. avgusta je maševal zadnjič, potem pa ostal v svoji sobi. Nihče še ni mislil na resno bolezen, a dan pred malim Smarnom je sam prosil, da so ga z vsem prevideli. Ko je bilo končano sv. opravilo, se je vsem sobratom za vse zahvalil, rekoč: „Bog plačaj“, skoro na to pa se mu je omotil duh in trpel je grozno, dokler ga ni smrt rešila. — Pogreb dne 12. t. m. ob 11. uri je pričal, kako priljubljen je bil rajni ne samo duhovnikom ampak tudi neduhovnikom, ki so se vkljub semanju dnevu prav obilo udeležili pogreba. Zadušno opravilo in pogreb je opravil mil. g. prošt dr. Sebastijan Elbert. Spreveda se je udeležilo poleg domačih sobratov 28 svetnih duhovnikov, 9 usmiljenih bratov, 3 odposlanci samostanov v Kamniku in Ljubljani. Bodi mu blag spomin med nami, Bog mu daj večni mir!

(Kranjski deželni zbor) se snide 27. t. m.

(V Mirno peč) je iz Polhovega Gradca prišel za kaplana g. Jakob Kleindienst, dosedanji mirnopoški kaplan g. Franc Majdič pa je šel v Polhov Gradec.

(Shod Marijinih družb) na Trški gori dne 10. t. m. se je obnesel prav sijajno. Obširnejši dopis radi pomanjkanja prostora danes izostane.

(Spominki na grobeh) so nekateri v prav slabem stanu. Dne 11. t. m. se je mal deček oprijel kamnitega križa, ki je padel nanj, a ga k sreči ni dosti poškodoval. Kolika nesreča bi se bila lahko zgodila! Krivi so zanikerni lastniki spominkov, ki ne marajo ob pravem času popraviti spominkov, kar je v vsakem oziru prav malo dostojno, a tudi nevarno. Rayno pred zimo treba pregledati, ali so kaj potrebni poprave.

(V bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca avgusta 164 bolnikov, koncem julija 1904 jih je ostalo 86, skupaj 250. Od teh se jih je odpustilo: 106 ozdravljenih, 55 zboljšanih in 12 neozdravljenih. Umrli so trije. Oskrbovalnih dni se je nabralo v preteklem mesecu 2783. V oskrbovanju jih je ostalo 74.

(Katoliško politično društvo) za okraj novomeški izreka tem potom svojemu odišlemu tajniku, čast. gosp. Franc Majdiču, kaplanu v Mirnipeči, za njegovo vrlo delovanje in njegov vseskozi požrtvovalni trud v občo korist našega društva svojo najtoplejšo zahvalo. Dal Bog mu na svojem novem mestu v Polhovem gradu tudi obilno blagoslova njegovemu delovanju in prav trdnega zdravja!

(Novi hotel in kavarna) v Novem mestu otvoril je pred kratkim časom g. Anton Jacaz, tukajšnji obče znani založnik puntigamske pive in vsakovrstnega vina na debelo. Hotel je jako lično in moderno sezidan z lepimi, z novo opravo urejenimi sobami za tujce in popotnike. Točijo se pristna dolenska in druga vina zraven puntigamske pive. Hvalevredna kuhinja postreže vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Dokler hotel ne pošilja svojega voza na kolodvor, sprejema potnike pri vsakem vlaku za hotel Jacaz „omnibus Medved“. S to otvoritvijo postregel je g. Jacaz kar najbolje dolgoletni potrebi novomeški; vsaj človek ni lahko dobil prenočišča, da bi bil v vsakem oziru zadovoljno postrežen. To novo podjetje g. Jacaza bodi tedaj vsem potnikom in slavnemu občinstvu v blagovoljno uporabo najtoplejše priporočeno.

(Pojasnilo in zahvala.) „Glasbena Matica“ v Ljubljani je meseca februarja 1898 v Novem mestu ustanovila

glasbeno šolo. Šolo je oskrbovalo posebno šolsko upravnništvo, izbrano vsako leto iz novomeških članov „Glasbene Matice“; to je samostalno skrbelo za potrebne denarne pomočke, osrednji odbor pa mu je svoje muzikalije prepuščal zastoni ali po znižani ceni; gmotnega dobička od te šole ni imel nikakega. Do konca preteklega šolskega leta se je v šolo vpisalo nad 1000 glasbenih učencev nekako tretjina je ostala na zavodu po eno poluletje ali več, mnogo nadarjenih učencev je ostalo vstrajnih in plemenita glasba se je ta čas v Novem mestu gojila v tolikem obsegu kakor še nikoli poprej. To je bilo mogoče, ker so šolo gmotno podpirali domači zavodi in drugi dobrotniki, vsled česar se je dobra četrtina učencev ali popolno ali vsaj delno oproščala vseh šolskih plačil. Vplačane pristojbine gojencev niso vrgle niti toliko, kolikor je znašal zaslužek učiteljev; visoka stanarina, svečava, postrežba in mnogi drugi redni troški so bili pokrivati iz omenjenih podpor. Od teh pa je vsled znane obstrukcije uže tretje leto izostala največja letna podpora 400—600 K deželnega odbora kranjskega. Ker so izostale tudi nekatere druge večje podpore bi se morali redni učni troški plačevati iz onega šolskega stalnega imetja, ki se je bilo nabralo in je bilo šoli izročeno z določnim namenom, da se le iz njega obresti in dohodkov popolnuje glasbena oprava, ali pa bi se morala šola trajno dolžiti. Nobeno ni bilo dopustno, ako smo hoteli, da se omenjeno imetje ohrani stalno za oni čas, ko bode moč šolo vzdrževati zopet iz rednih dohodkov. Zato je „Glasbena Matica“ to šolo na soglasen svet njenega upravnništva začasno opustila. Ker se ves njen inventar v Novem mestu ne more namestiti brezplačno ali za zmerno najemnino in ker se tudi drugo društvo ni upalo šole nadaljevati — oboje se je skušalo izvesti, — zato se je sobna oprava manjše vrednosti prodala, ves glasbeni inventar pa se hrani nekaj tu, nekaj pa v Ljubljani. — V smislu ustanovnega dogovora je odbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani izjavil, da prevzame vse imetje v lastno upravo in da bo uporabljal njegove dohodke za glasbeno izobrazbo dolenjske mladine, glavnicu samo pa kakor ustanovo puščal nedotaknjeno in da jo bode izkazoval v bilanci „Glasbene Matice“. Dalje je izjavil: kedar bo obstajala v Novem mestu ali kje drugje na Dolenjskem kaka, toda ne zasebna, glasbena šola s slovenskim poukom, ki bo po prepričanju odbora „Glasbene Matice“ resno gojila glasbeno izobrazbo dolenjske mladine, tedaj bo drage volje prepuščal vse dohodke iznačene imovine in uporabo vsega inventarja dosejanje šole taki šoli v izključno šolske svrhe. Odbor si bode seve zagotovil potrebno nadzorstvo, se li prepuščeni dohodki res uporabljajo v strogo določene namene. Ko prijavljamo to pojasnilo nam je prijetna dolžnost, da zahvalimo vse dobrotnike, ki so bivšo šolo kakorkoli podpirali, izmed teh pa one, ki so to storiili celo v zadnjem letu, posebno p. n. graščaka na Hmelniku in Ruprčvrhu, ki sta darovala potrebnih drv za kurjavo, ter posojilnice v Črnomlju, Kandiji in „Prvo posojilnico“ v Žužemberku, ki so nam naklonile lepih denarnih podpor.

V Novem mestu, 12. septembra 1904.

Šolsko upravnništvo „Glasbene Matice“.

(Družba sv. Cirila in Metoda, slovenskemu narodu!) Akademsko ferijalno društvo „Prosveta“ je uvedlo narodni kolek v korist družbe sv. Cirila in Metoda in iz krasnih uspehov, ki jih je v kratki dobi doseglo pri tem rodoljubnem podjetju, je razvidno, da tiči v narodnem kolku nov trajen vir dohodkov naši šolski družbi. Družba sv. Cirila in Metoda je prevzela 18. avgusta t. l. kolek v svojo upravo ter tem potom prosi vse domoljubne Slovence, da jo podpirajo. Z narodnim kolekom hočemo prenesti narodni davek na rame najširšega občinstva, ki se mu s tem omogoči položiti tudi najmanjši obolus na oltar domoljublja. Kakor majhne kapljice naj se zbirajo darovi iz vseh pokrajin, kjer se čuje govorica slovenska, stekajo naj se v močne potoke in široke reke, ki bodo ustavili tuji naval. Naj je ne bo listine, ne pisma, ne razglednice, ki bi ne nosila znamenja, da jo odpošilja rodoljubka ali rodoljub. Kolekovane vstopnice na vseh zabavnih prireditvah naj bodo znak, da ni trenutka, v katerem bi Slovenec pozabil slovenske dece. Vsa narodna društva naj s kolekovanjem svojih listin in razširjenjem kolka dokažejo, da umevajo pomen medsebojne podpore narodnih organizacij. Znamenje narodne trgovine naj bo, da se v njej dobiya narodni

kolek. Občinstvo naj ga povsod odločno zahteva. — Opomba: Z ozirom na pošto se priporoča lepiti kolek na drugo stran odpošiljatve. Trgovcem in trafikam se more, ako naročajo najmanj 1000 izvodov na njihovo izrecno zahtevo dovoliti rabat. Če takoj plačajo naročene kolke, dá jim družba na 1000 kolekov 50 kolekov po vrhu. — Narodni kolek se naroča z naslovom: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. To vodstvo uraduje v društvenih prostorih „Narodnega doma“ I. nadstropje v Ljubljani od 3. do 6. popoldne vsak dan izvzemši nedelje in praznike. V polnem zaupanju, da bo vse slovensko občinstvo podpiralo razširjevanje narodnega kolka beleži Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Običajna akademična veselica) se bode vršila dne 24. t. m. v dvorani „Narodnega doma“. Poleg klavirskih, pevskih in violinskih točk se nahaja tudi veseloigra v enem dejanju „Doktor Hribar“, poljski spisal grof J. A. Fredro; v Novem mestu se vprizori prvič. — Ker je čisti dobiček namenjen skladu podpornih društev za slovenske visokošolce, se je nadejati obilne udeležbe. Natančnejši podatki v vabilih.

(Za fond sadne razstave v Radovljici) so nadalje darovali: Občinski odbor na Jesenicah 100 K, visoko čast. g. ces. svetnik Ivan Murnik v Radovljici 50 K, Kmetijska podružnica Vrhnika 6 K, g. V. Vurnik, podobar v Radovljici 4 K. Srčna hvala!

(Sadna razstava v Radovljici.) Osim razstavljavcem ki želé, da njih sadje pride na razstavo že pri otvoritvi iste, polaga pripravljalni odbor na srce, da vpošljejo gotovo do 12. t. m., da bode odboru mogoče, sadje uvrstiti na določeni prostor o pravem času. Da si prihranijo razstavljavci kar možno truda, naj sadje po 3—5 komadov zavijejo v papir, prilože listek z domačim imenom sadne vrste, ako jim pomološko ime slučajno ni znano, ter tako zavito zložijo v zaboj in oddajo na pošto ali železnico. Pošiljatve naj gredo vse na odbor sadne razstave v Radovljici franco voznine.

(Udeležite se sadne razstave, podučujte se!) Otvoritev sadne razstave v Radovljici je pred durmi. Zaradi tega so vsi za sadjarstvo in domači gospodarski napredek zanimajoči se krogi naprošeni, naj opominjajo sadjerejce, da pošljejo svoje sadje na razstavo! Župani, načelniki kmetijskih podružnic, učitelji, zasebniki, osobito pa čč. duhovščina po deželi naj delujejo na to, da se naši sadjarji udeležijo razstave v kar največjem številu. Marsikateri kmetovalec, ki ima lepe vrste sadja, bi se rad udeležil, in si pridobil odlikovanje, t. j. zlato, srebrno ali bronasto svetinjo, pa morda slučajno niti ne ve za razstavo, in bode morda celo oznevoljen, ako po nelastni krivdi zamudi to ugodno priliko. Zlasti pa naj se navaja ljudstvo, da pridno obiskuje razstavo in se udeleži poduka, ki se bo ondi vršil o sadjarstvu in posebno o načinu, kako bi donasala sadjareja več dobička. Vstopnina na razstavo znaša samo 30 vinarjev.

(Sadna razstava v Radovljici.) Z ozirom na nespোরазumljenja, katera so nastala glede vodstva, pri prireditvi sadne razstave v Radovljici, sešel se je danes odbor kmetijske podružnice radovljiške na posvetovanje, da odstrani nastale ovire. Posvetovanja so se udeležili gg. poslanca dr. Ferjančič in Pogačnik, g. potovalni učitelj Gombač, g. Mulley iz Logatca in g. Treven z Jesenic. Podružnični odbor je v sporazumljenju imenovanih gospodov izjavil, da je precej iz početka smatral kmetijsko podružnico kakor prirediteljo razstave, ki je edina odgovorna za moralni in gmotni uspeh razstave ter prevzame ona vodstvo za prireditve iste. Z ozirom na to nima prvotno izbrani odbor razstave formalne podlage in se je razšel. Oni gospodje, kateri so z izjavo naznanili svoj odstop od podjetja, so naprošeni, da svoje moči posvetijo brez dvombe za okraj in deželo koristnemu podjetju. Pripomni se pri tej priliki, da so dosedaj nastali stroški z dosedanjimi prispevki malone pokriti.

Podružnica c. kr. kmet. družbe za Radovljico-Lancovo Predtrg, dne 4. septembra 1904.

(Opomba za udeležnike sadne razstave v Radovljici.) Da bi ne nastale v prometu kake pomote, pa prosi imenovana kmetijska podružnica, da se naj vse poštné pošiljatve, zadevajoče sadno razstavo, pošiljajo kakor dosedaj na pripravljalni odbor sadne razstave, kateri se je itak sestavil iz odbora imenovane kmetijske podružnice.

(Vojaški novinci) bodo pozvani letos v aktivno službo dne 10. oktobra; — enoletni prostovoljci in vsi novinci vojne mornarice, dalje nadomestni rezervisti pa 3. oktobra t. l. Pri nekaterih polkih — osobito bosanskih — mora starejše moštvo [služiti, dokler ne pridejo novinci, a se jim bo ta čas zaračunal kot orožna vaja, oziroma tudi za dve vaji. Podčastnikom, kateri ostanejo, da vežbajo novince, nadomestne rezerviste, se ta čas všteje za dve orožni vaji.

(Na vešala obsojen) je bil dne 3. t. m. pri porotnih obravnavah zayratni morilec Franc Erman. Obstal je vse in prosil milosti.

(Opozorjamo) na današnjo naznanilo mej inserati trdke bratov Ivan in Florian Vonmetz v Waidbrucku na južnem (nemškem) Tirolskem, ki priporočujejo svojo veliko zalogo vsakovrstnega pristnega vina po nizki ceni. — Tirolska narurna vina se sploh odlikujejo po svoji dobrodejni lastnosti in primerni sladkosti od vseh drugih vin, ter so povsod jako priljubljena, posebno pa od te jako solidne tyrdke. Ker so cene zares nizke in tudi vožnina na hektoliter znaša le malo svotico okolu 2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto, lahko se priporoči ta tyrdka posebno gostilničarjem, ki želijo svoje odjemalce postreči z dobro-okusnim, ne dragim, a pred vsem zdravim vinom.

(Danica), vrlo katoliško društvo visokošolcev, praznovala je prav slovesno 12., 13. in 14. t. m. desetletnico obstanka. Prihodnjič o tem kaj več.

(„Trst-Ameriška proga.“) Ekselenca baron Call počastil je s svojim posetom brzoparnik „Pannonia“ dne 1. sept. t. l. ravno pred odhodom na New-York, ko je bil poln avstrijskih in ogrskih popotnikov, med njimi tudi mnogo Slovencev. Baron Call ostal je na parniku 2 uri, ter se o vsem najpohvalneje izrazil.

(Družba sv. Cirila in Metoda) pojasnuje, da stane 1.000 narodnih kolekov 20 kron. Trgovcem in trafikam se more, ako naročajo najmanj 1.000 izvodov na njihovo izrečno zahtevo dovoliti rabat. Če takoj plačajo naročene kolke, da jim družba na 1.000 kolkov 50 kolkov pa vrhu. Razne slavne tyrdke, ki ga pa prodajajo družbi v prid brezplačno, zagotavljajo si s tem činom narodno zahvalo. Narodni kolek se naroča z naslovom: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, „Narodni dom.“

(O poučnem potovanju kranjskih kmetovalcev v Švico) bo poročal to nedeljo 18. t. m. pristav g. V. Rohrmann v društvenem prostoru kmetijske podružnice v Novem mestu (v hiši g. Jakše-ta), in sicer točno ob 9. uri dopoldne. Kakor smo že zadnjič poročali, izvršilo se je to potovanje v popolno zadovoljnost udeležnikov. Vsak se pohvalno izraža o lepem napredku kmetijstva, ki ga je našel med šviškimi gospodarji. Zato vabimo naše gospodarje, da se zanimivega in podučnega poročila o tem potovanju udeležé v nedeljo v obilnem številu.

(Za Amerikance.) Ministerstvo za notranje zadeve je poizvedelo, da se ta čas z vso strogostjo izvršujejo ameriški naselniški zakoni. Ameriški naselniški narodi so med drugim odredili, da se mora vsak v pristanišču v New-Yorku prišli priselnik, kateri ne namerava ostati v New-Yorku, po naselniškem uradu na Ellis Yslandu začasno ustaviti, če ne poseduje razven vožnega lista veljajočega za daljno vožnjo do notranje dežele, še 10 dolarjev v gotovini. Tak zadržanec se pošlje če ne dobi pozneje potrebni denar od svojcev, ali če za njega ne jamči kako poslaništvo ali dobrodelno društvo, da se more izkrcati brez vseh ozirov, nazaj v Evropo. Izjeme se delajo le v tem slučaju, ako dotični priselnik dokaže, da se pelje k svojim v združenih državah se uže nahajajočim starišem ali k drugim svojim rejencem. To se da županstvu vsled ukaza c. kr. deželne vlade z dne 17. m. m. št. 16159 v vednost z naročilom, ta odlok na običajni način razglasiti.

C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo.

(Izdelovanje medice.) V dobro osnaženem kotlu razgrejemo 40 l. čiste, mehke vode (najbolje deževnice ali snežnice) in raztopimo v njej 10—14 kg. medu. Ako primešamo 10 kg., dobimo pijačo močno kakor naša vina, 14 kg. pa dá dokaj močnejšo pijačo. V vodi raztopljeni med kuhamo na lahko 1 1/2 uro in ga posnemamo, da se učisti, potem pa, ko se počasi ohladi, napolnimo s to tekočino snažen sod do

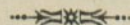
vrha, a ga ne smemo zabiti z veho, ampak pokrijemo ga le s povezenim kozarcem. V topli kleti začne ta tekočina v enem tednu vreti in vre 14—20 dnij. Kdor hoče dati medicu prijeten duh, naj ji pridene v začetku kipenja ribezovega ali agrasovega, jagodovega, borovničevega ali malinovega soka. Doyrelo medico je pretočiti v drug snažen sod in pri tem se lahko pobarva z bezgovimi jagodami. Večkrat se zgodi, da začne medica še enkrat vreti. Ko povre v drugo, se medica potoči v steklenice. Nekateri pa jo po prvem vrenji pretočijo skozi klobučinasto precejalnico v druge snažne sode. Tej očiščeni medicu pa pridenejo, ako so vzeli 40 l. vode, teh-le snovi: 50 gr. žrebincev, 50 gr. muškarnega cvetja, 50 gr. muškarnih orehov in 20 gr. nigverja. Potem sod dobro zabijejo. Medica s početka nima posebno finega okusa; treba jo je pustiti, da se uleži, sčasoma pa postane posebna fina in zdrava pijača.

Umno čebelarstvo.

(Sušenje sadja.) Letošnja obilna sadna letina naj služi v to, da vse sadne pridelke gospodarsko dobro izkoristimo in sem spada, da mnogo sadja tudi posušimo. Za to delo veljajo nastopna izkušena pravila: 1.) Sadje za sušenje bodi popolnoma dozorelo. Nedooreli, nerazviti, marogasti in grbasti plodi niso za sušenje. Isto tako je slabo tudi črvido sadje. Moknato kakor sploh preobležano sadje je le izjemno porabiti za sušilo. 2.) Sadje mora biti čisto. Blatnato sadje najpred operi ter osuši in šele potem je olupiti in posušiti. Ob majenji in rezanji pazi na snago in celo nože večkrat zbrisi. 3.) Vsa jabolka sploh morejo biti omajena. Usnjato peškovje ter pusta koža je oboje neprebavno in se ne dá mehko skuhati. 4.) Manjša in srednje velika jabolka, n. pr. maršaneček itd. le omaji, ter jim iztakni peškovje, drugače pa pusti cela. Veča jabolka pa zreži v plošče. 5.) Sladka jabolka so posušena pusta, ostanejo usnjasta in se ne dadó mehko skuhati. Zelo kisla jabolka takisto niso posebno dobra za sušilo, najboljša so taka, v katerih sta kislina in sladčina v pravem razmerju, kakor, n. pr. v zimski zlati parmeni, v rejnetah itd. 6.) Hruške smeš sušiti neomajene in s peškovjem, ker je hruškovo peškovje mesnato in tudi koža se dá mehko skuhati, ter je prebavna. 7.) Čisto sladke in ob enem sočnate hruške, n. pr. bela jesenska maslenka so posušene zelo dobre in fine, pa vendar niso onega krepkega ter rezkega okusa, kakor sušene hruške, ki imajo sladkobo združeno z nekoliko zagatnostjo. 8.) Lesnikom podobne trdomoknate hruške, ki imajo trdo, repi podobno meso, kakor n. pr. Weiler-jeva moštnica i. dr., naj se nekaj časa mladé in potem jih šele suši, ker take dajó izvrsten izdelek. 9.) Češplje začni sušiti šele tedaj, kadar so uže na drevesu popolnoma dozorele t. j., kedar so peclji uveli. Tako naredi tudi z višnjami, katere se dolgo držé. S tem dosežeš, da vse črvido sadje popada uže poprej z drevja in tako dobiš samo zdravo sadje. 10.) Češplje, črešnje, višnje in cele hruške postavi na lese poševno z recelji na kvišku. Sploh ne sme biti sadje na lesah nakopičeno, marveč lepo v vrste razploženo. 11.) Koščičasto sadje suši ob začetku pri nizki toploti toliko časa, da se ni več bati, da se izceja sok; potem kuri s lueje. Iz ovelega, t. j. na pol osušenega sadja lahko iztisneš koščice, s čimur dobodeš več vreden izdelek. 12.) Vse posušeno sadje mora potem še nekaj dni ležati na zraku, da se popolnoma presuši. Omajeno sadje moraš razven tega, če mu hočeš ohraniti lepo, belo barvo, prav hitro dejati v uže zgreto peč ter ne sme dolgo časa biti na zraku. Premočno sušeno sadje postane pusto in se nerado kuha. Posebno pa pazi, da se sadje ne osmódi. Če se prehitro suši, postane blizu peči mehurjastoin ne rabno. Popolnoma sušeno sadje, ako je raztrgaš in iztisneš, ne sme dati od sebe nič mokrote; to je najboljši dokaz dovršenega sušenja. Sušeno sadje se nikdar ne sme na toplo shraniti ali v zabojce vdejeti. Ako se na sušenem sadju prične plesen kazati, hitro je moraš iz novega dejati v močno zakurjeno peč. Sušeno sadje hranjeno na suhem in zračnem kraju, v zabojih s preluknjenimi stenami, v vrečah, ki vise na zraku pod streho, drži se lahko pet do šest let in pameten kmetovalec se lahko tako okoristi z bogato sadno letino, da si nasuši mnogo sadja za več let za dom, ali pa da čaka dobrih cen, ki so ob bogati letini navadno zelo nizke.

Vrtnar.

(Današnji list) obsega deset strani.



Razne stvari.

* (Zakonski načrt proti kajenju.) V angleški spodnji zbornici so predložili zakonski načrt, po katerem se hoče odpraviti za otroke uživanje tobaka. Ta zakonski načrt, katerega mora odobravati pač vsak prijatelj človeštva, določa kaznovanje z globami za vse one osebe, ki prodajajo otrokom pod 16. letom tobak ali cigarete. Istotako se imajo kaznovati z globami tudi stariši šolske mladine, ako se jo zaloti, da kadi tobak. Tudi pri nas bi ne škodilo.

* (Najhitreji vlak) na svetni prične voziti bodoče zime med Parizom in Nico. Ta vlak bo v 13 urah 50 minut prevažal 1087 kilometrov. Najhitreji vlak, kolikor je dosedaj znano imenovan „XX. stoletje“, spaja mesti New York in Chicago ter prevozi 1000 kilometrov v 12 urah in 42 minutah. Za isto daljavo bo potreboval francoski vlak 8 minut manje.

Umrli so:

1. sept: Janez Nemanič, trgovski pomočnik, 64 let, sepsis, umrl v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji.

5. sept: Frančiška Klemenčič, soproga predstojnika pomožnih uradov v pok., 62 let, vodenica, h. št. 212.

9. sept: Terezija Terček, vdova gostilničarja, 80 let, kap na možgane, h. št. 115.

10. sept: P. Inoceucij (Jožef) Koprivec, mašnik frančiškanskega reda, 56 let, vnetje možganske mreže.

11. sept: Ana Škof, kmetica iz Gorenje Lokvice pri Metliki. 65 let, izbrubnenje krvi.

Naznanila mestnega magistrata.

Seja občinskega odbora v Rudolfovem z dne 9. sept. 1904. Navzoči: župan: g. pl. Sladovič; svetovalca: gg. Rosman, Umek; odborniki: gg. Barborič, Bruner, Gandini, Gustin, Hočevar, Morauc, dr. Poznik, Skale, Vidic; zapisnikar: tajnik Stukelj. Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori se o, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje gosp. Gustina in g. Morauca, ter preide k dnevnemu redu: 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 12. avgusta 1904 št. 1332. Zapisnik se prečita ter odobri s tem, da se konec k točki 4. dnevnega reda ima glasiti po sklepu občinskega odbora z dne 9. septembra 1904: „Dokler Dolenjski Sokol zaostale najemnine za telovadnico per K 400 ne plača, se istemu ne dovoli poraba telovadnice.“ — 2.) Poročilo pregledovalcev računskega zaključka mestne hranilnice za leto 1903. Poročilo pregledovalcev se vzame na znanje ter isto odobri. — 3.) Poročilo županstva o nakupu zemljišč za razširjenje ceste na Loko, ter planiranje trga pred pošto. Gospod župan poroča, da je sklenil začasno pogodbo za nakup zemljišč, katera zemljišča so potrebna, da se trg pred pošto uredi, kakor tudi razširi cesta na Loko, katera je ob sejnih velikih preozka in sicer so potrebna sledeča zemljišča: parcela št. 250, 272, 255, 274, kat. občine Rudolfovo. Isto tako predlaga, da se tri kostanji pred davkarijo odstranijo in sicer iz razloga, da se tam cesta razširi. Ostali del nakupljenih parcel bi se porabil za zidanje shrambe za požarno brambo, kakor tudi za shrambo raznega lesa, katera shramba se tudi nujno potrebuje. Po debati, v kateri so razni gg. odborniki te predloge podpirali, se isti sprejmejo. — 4.) Poročilo županstva o prispevku za most. Prebere se dopis vis. c. kr. deželne vlade z dne 7. avgusta 1904 št. 14609 kot rešitev na prošnjo z dne 16. februarja 1903 št. 304 namreč, da je vis. c. kr. ministerstvo dovolilo ostanek od 8453 K 66 h plačati v letnih obrokih namesto po 2000 K le po 1000 K in sicer brez obresti. To poročilo se vzame na znanje. — 5.) Slučajnosti. Gospod župan poroča, da se oglašajo razni hišni posestniki iz vasi, ter prosijo, da se jim dovoli vpeljavo vode v hiše. Ker je moralo mestno županstvo radi prevelike porabe vode vsako novo vpeljavo v hiše po vaseh začasno odkloniti, prosi, da stori v tej zadevi mestni zastop konečni sklep. Po daljši debati, katera se je v tej zadevi vnela, ter se je vsestransko povdarjal ogromni strošek, kateri prizadene mestno občino vzdrževanje vodovoda, ker zunanje občine nič ne prispevajo, akoravno služijo vodovod vsemu prebivalstvu, se sklene soglasno sledeče: 1.) Da se puste javni vodnjaki po vaseh začasno odprti za uporabo prebivalstvu in to, ako bo v doglednem času deželni odbor prispevek prizadetih občin konečno določil ali pa, ako bodo sosedne občine sklepu mestnega zastopa z dne 12. avgusta 1904 pritrdile. Prispevek zahteva se na podlagi § 5 deželnega zakona z dne 11. aprila 1901 št. 15. ki se glasi: „Vodovod vzdržujejo in oskrbujejo udeležene občine, deželni odbor pa določa razmerje, v katerem imajo prispevati posamezne občine.“ 2.) Vsi dotoki vode v privatnih poslopih v vseh vaseh se imajo z dnem 1. okt. 1904 zapreti. — Pač pa sme županstvo dovoliti vpeljavo in porabo vode v privatnih poslopih dotičnim posestnikom, kateri se zavežejo takoj plačevati vodarino in to, določeno in vcenjeno po mestnem županstvu v primerju, kakor je ista v mestu in to do tistega časa, dokler deželni odbor ne določi konečni prispevek. Stranke, ki se temu sklepu podvržejo, imajo to do 1. oktobra 1904 mestnemu županstvu naznaniti. 3.) Vsaka vpeljava vode, kakor tudi vsaka poprava vodovodnih naprav je zglašiti pri mestnem uradu, kateri to po mestnem monterju urejuje in vsa plačila za vpeljavo ali popravilo sprejema. 4.) Ker se veliko vode brez potrebe porablja, se naroča županstvu, da strogo pazi na ta nedostatek, ter tiste javne iztoke, kjer bi opomini ne koristili zapre, kakor tudi vse v hiše napeljavne vodne dotoke, ako se voda brez potrebe izpušča. Konečno opozarja g. Rosman, da so korita, katera služijo za napajanje živine prevelika, ter predlaga, da se ista do polovice iz betonom zabijejo in sicer radi tega ker se ista po-

rabljajo za pranje in se s tem voda, katera služi le za napajanje živine, onesnažuje. Ta predlog se sprejme in županstvu naroči, da istega v najkrajšem času izvrši. Ker je dnevni red končan, gospod župan sejo zaključí.

Tržne cene dne 12. septembra 1904 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	16	26	Leča	11	04
Rž	14	96	Bob	9	76
Koruza	15	60	Ajda	14	96
Oves	8	45	Proso	13	—
Ječmen	11	04	Soršca	14	96
Krompir	5	20	Lan	14	31
Fižol	11	71	Jajca po 9 za 40 vinarjev.		
Grah	10	40			

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župnika Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

04.II/c

Národní kolek

se dobiva

v prodajalni J. KRAJEC nasl.

Razglas.

Dne 19. t. m. t. j. v ponedeljek, prodajala bosta gg. Matija Hočevar in Jos. Klun potom

== javne dražbe ==

v Zagorici pri Mokronogu: 4 konje, 45 glav goveje živine, med temi 8 volov, 7 krav, 14 juncev in telic, 1 bika ter 15 juncev in telic pod dve leti starih, 25 prašičev, več vozov ter družega kmetijskega orodja, 3000 do 4000 centov dobrega sena ter otave, oves, ječmen ter pšenico, omlačeno ter tudi v snopih, razno hišno oropavo, kakor omare, postelje, mize z vsemi prikljinami. Dražba se prične

ob 9. uri zjutraj

ter se bo nadaljevala prihodnje dni.

Loterijske številke.

TRST.	3. septembra	17	32	62	73	65
GRADEC,	10. septembra	6	90	23	84	48

ZAHVALA.

Podpisani se v imenu frančiškanske družine prav srčno zahvaljuje vsem, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba našega pokojnega sobrata

P. Inocencija Koprivec.

Posebno zahvalo smo dolžni milostljivemu gosp. proštu Dr. Seb. Elbertu, ki so imeli pontifikalno mašo za pokojnika in vodili prevod, prečistitim g. kanonikom in župnikom, zastopniku zatiškega samostana, zastopnikom iz Ljubljane in Kamnika, častitim gospodom duhovnikom in „Usmiljenim bratom“, preblagorodnim gospodom c. kr. profesorjem, preblagorodnima gospodoma Dr. Ivanu Vavpotič in Dr. Ivanu Hubad, preblagorednemu gosp. c. kr. okr. šol nadzorniku Josipu Turk, blagorodnim gospodom uradnikom, učiteljem in učiteljicam, slavnemu mestnemu zastopništvu, slavni meščanski gardi in godbi, zastopnikom požarne brambe in vsem, ki so na tako lep način pokazali svoje spoštovanje do blagega pokojnika. Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

RUDOLFOVO, dne 13. septembra 1904.

P. Otakar Aleš,
gvardijan.

(235)

ZAHVALA.

Ker nam je nemogoče zahvaliti se vsakomur posebej za izkazano nam odkritosrčno sočutje povodom smrti naše ljubljene soproge in nepozabne matere, gospé

Franje Klemenčič

izrekamo tem potom v svojem ter v imenu svojih sorodnikov vsem cenjenim prijateljem in znancem, zlasti blagim novomeškim damam za prijazna tolažila in obilno vdeležbo pri pogrebu drage ranjke svojo najiskrenejšo zahvalo.

NOVOMESTO 10. septembra 1904.

(226)

Rodbina Klemenčič.

ZAHVALA.

Za mnogoštevilno spremstvo pri pogrebu našega predragega strica, gospoda

Janeza Nemanič-a

trgovskega pomočnika

izrekamo s tem svojo prirčno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, čč. usmiljenim bratom, gosp. trgovskim pomočnikom za podarjeni krasni venec, ter sploh vsem prijateljem in znancem, kateri so predragega rajnega spremili k zadnjemu počitku.

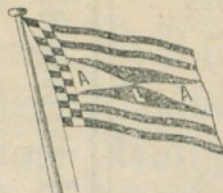
RUDOLFOVO 12. septembra 1904.

(229)

Žalujoči ostali.

Avstrijsko-Ameriška Linija.

Edina domače-avstrijska, direktna brzo-parobrodna vožnja



TRST-NEW YORK

in nazaj.

Oceanska vožnja okrog 8 dni. Prosta, dobra, domača hrana in pijača ter 100 kg. prtljage že od Ljubljane, tedaj nobenih postranskih stroškov mej potjo. Najpripravnejša in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko. — Cela vožnja Ljubljana-New York samo 100 K.

Ta domača družba je edina, katera sme povsod svoje zastopnike nastaviti. Pojasnila in vozne karte za Kranjsko, Štajersko in Koroško le pri

Jos. Pavlin-u, v Ljubljani, Marijin trg št. 1. (214-5-3)

Usojam si uljudno naznaniti, da smo v Rudolfovem nastavili svojega uradnika (zastopnika) gosp. Štefana Ogrinc, kateri bode zalogo za Rudolfovo in okolico v naši lastni hiši v Rudolfovem na naš račun vodil in zastopal. — Blagovoljna naročila na

zalogo piva bratov Reininghaus

v Rudolfovem.

Vedno v zalogi marčno, carsko in vležano pivo, kakor tudi sveže fino pivo v steklenicah.

(231-3-1)

Ugodna prilika
za gostilničarje in mesarje!

Zaradi boleanosti prodam takoj prostovoljno svojo enonadstropno hišo v Črnomlju s klavnico ter z gostilniško in mesarsko koncesijo, eventuelno tudi z vso pritliklino. Poslopje je v prav dobrem stanu obrt pa staroznana in dobro idoča. — Natančneje poizvedbe daje lastnik

Franjo Jerman,

mesar in gostilničar v Črnomlju.

(232-2-1)

Razglas.

Podpisano županstvo sprejme s 1. oktobrom 1904 jednega provizoričnega

mestnega stražnika [policista]

z letno plačo 600 K (začasno) — v slučaju posebne sposobnosti tudi takoj z višjo — in prosto obleko in obutev.

Prošnje je uložiti na podpisano županstvo do 28. septembra t. l. ter mora prosilec dokazati, da je avstrijski državljani, vsaj 24, a ne čez 35 let star, neomadeževanega obnašanja, zdravega in krepkega života ter vešč slovenskega jezika v govoru in pisavi. Prosilci, ki so bili vojaki, isto izobraženi, ki razumejo več jezikov, ali, ki poznajo mestne odnošaje, imajo prednost pred drugimi prosilci.

Mestno županstvo Rudolfovo,

12. septembra 1904.

(230)

Prva dolenska izdelovalnica lončenih peči

V. I. Appé

v Kandiji
pri Novem mestu

priporoča prečistiti duhovščini in slav. občinstvu svojo zalogo vsakovrstnih

lončenih peči in štedilnikov.

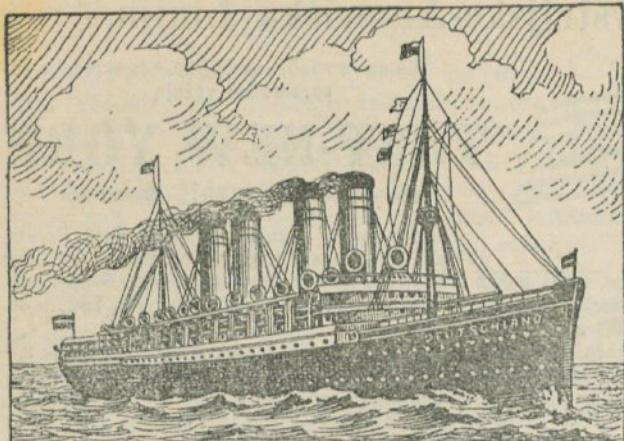
Vsako delo, od nas napravljeno in popravljenno, je na našo odgovornost solidno izvršeno v popolno zadovoljnost cenjenih naročnikov.

(227-0-1)

Soba z opravo ali brez oprave

z ločenim uhodom in popolnoma za-se, oddá se s 1. oktobrom t. l. solidni osebi v najem. — Natančneje pové upravništvo „Dol. Novic.“

(228-3-1)



HAMBURG - AMERIKA

Iz Ljubljane v **NOVI YORK** samo
gld. 60.— z dobro, prosto hrano.

Odhaja se iz LJUBLJANE vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna, sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni.
(233-24-1) Pojasnila po večkrat brezplačno.

FR. SEVING, Ljubljana
Zastopnik: 31 Dunajska cesta 31 — zraven šrange.

Njiva

(234)

blizu kolodvora v bližini Novega mesta in Bršljina, pripravna za kakšno stavbo, je iz proste roke na prodaj. Natančneje se izve pri Janezu Kumelj — Mala Bučna vas št. 5, pošta Bršljin.

Iščem krepkega dečka

za svojo trgovino z železnino in kolonijalnim blagom.

(219-2-2)

Franc Guštin, Metlika.

POZOR!

Ženske lase zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Plačam od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše). (272-24-21)

Zdravje je največje bogastvo.

Kaplice sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Te glasovite in nedosegljive „kaplice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo vporabo. Osebito odstranjujejo trganje in kolčenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni izvirajoče od glist. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni izvirajoče od mrzlice. Te kaplice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smela



1 ducat (12 stekl.) 4 K — v 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznanih pism, katerih mi ni mogoče radi pomankanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kaplice sv. Marka“ z najboljšim vpehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretič, učitelj; Stjepan Barič, župnik; Ilija Mamč, opankar; Janko Kisli, kr. nadlogar; Stjepan Seljanč, s-ljak; Sofja Vukelič, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, št. 50., poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Zdravje je največje bogastvo.

Učenec

se takoj sprejme v prodajalni z železnino in špecerijo pri

ADOLF GUSTIN-u

(237-3-1)

(Novo mesto.)

❖ Novomesto! ❖

Novi

❖ Novomesto! ❖

hotel in kavarna Jacaz.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril svoj novo in moderno sezidani hotel, v katerem so potnikom na razpolago prav lepe, popolno z novo opravo urejene sobe v prenočišče. — Točil bodem fino Puntigamsko pivo, pristna dolenska in druge vrste vina. Izvrstna kuhinja postregla bo vedno z gorkimi in mrzlimi ukusnimi jedili. Ob enem priporočujem svojo veliko zalogo Puntigamskega piva v sodčkih in steklenicah. — Prodajam na debelo in drobno iz svoje velike zaloge jako fina in zajamčeno narurna vina od 28 vin. liter naprej. Toči se tudi vsakovrstno žganje na debelo in drobno.

Potnike na kolodvoru sprejemal bo pri vsakem vlaku za moj hotel omnibus „Medved“.

Za prav obilni obisk in velecenjena naročila se najpristronejše priporočuje

(192-0-5)

Anton Jacaz.



Singer-jevi šivalni stroji.



Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovistihih.
 Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravljeni za moderno umetno vezenje.

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno vezenje.
 Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

SINGER Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, Sv. Petra cesta šteč. 6.

(194-12-4)

„Grand Prix“.
 Najvišje odlikovanje.

Pariz
 1900

HIŠO

šteč. 11. v Gor. Maharovcu pri Št.-Jerneju iz 1/4 prostih rok.

Podpisani prodam radi svoje starosti svojo

Hiša in drugo stanje, hlevi, kleti, kozolec i. t. d. je še v najboljšem stanju, ter leži vse poleg državne ceste peljoče v Rudolfovo, oddaljena je 1/4 ure od Št.-Jerneja. K temu pripada, doma njiva za posetev 5 mernikov, pri hiši vrt z nekoliko sadjem, na katerem se nakosi 2 težka voza mrve. Blizu doma sta še dva travnika za 8 vozi košnje, ter poleg ena njiva prav pri državni cesti za posetev 18 mernikov. Potem 3 joha hoste v Gorjancih za drva, toraj skupaj posetve 23 mernikov in 10 težkih vóz mrve. Zanesljiv kupec, ki ne bi mogel vso svoto precej izplačati, se po dogovorjenju tudi proti obrestni za kake 2 ali 3000 glđ počaka. Omenim, da je v moji hiši že večletna dobro obiskovana gostilna, katera bi bila tudi sposobna za prodajalno i. t. d. Cena je 6500 glđ.

(210-3-3)

Franc Borse,

posestnik in gostilničar v Gor. Maharovcu, po dom. v Drgančah.

Lepa in nova hiša

(221-3-2)

Josipini Medved-Souvan v Ločni pri Novem mestu.

se takoj prodaja iz proste roke v Novem mestu v Križatijski ulici št. 138. Več se izve pri lastnici

Učenec

v steklarsko obrt in v špecerijsko trgovino se takoj sprejme. Pojasnila daje upravništvo „Dolenjskih Novic“.

(218 3-2)

Keil-ov lak

najizvrstnejše mazilo za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize 45 kr.

Keil-ov zlati lak za okvira 20 kr.

Keil-ovo črnilo za železo, les, usnje i. t. d.

Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah

je vedno v zalogi pri

(215-6-3)

Adolf Gustin-u v Rudolfovem.

Trgovskega učenca

iz dobre rodbine in s primerno šolsko izobrazbo sprejme v svojo manufakturno in špecerijsko trgovino

(223-2-2)

Anton Mucha v Metliki.

Razid in likvidacija delniške družbe „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem.

Delniška družba „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem je na občnem zboru dne 23. aprila 1904 sklenila svoj razid in likvidacijo. Ta skiep in način likvidacije, po katerem se ima vseh 200 delnic v 10. letih od leta 1907 počenši po 20 na leto izžrebat in delničarjem v nominalni vrednosti po 100 K brezobrestno izplačati, je c. kr. ministerstvo notranjih zadev z odlokom z dne 8. avgusta t. l., št. 35.605 odobrilo. Likvidacijski odbor obstoja iz 5 članov in sicer iz treh na občnem zboru izvoljenih gg.: Dr. Albin Poznik, c. kr. notar, Simon pl. Sladovič, lekarnar in župan, in Ivan Škerlj, c. kr. dež. sod. svetnik, vsi v Rudolfovem, in iz vsakokratnega predsednika „Narodne čitalnice“ v Rudolfovem ter vsakokratnega predsednika šolskega upravnistva „Glasbene Matice“ v Rudolfovem.

To se objavlja in se ob enem morebitni upniki delniške družbe „Prvi narodni dom“ pozivljejo, da oglasijo morebitne tirjatve pri podpisani delniški družbi.

RUDOLFOVO, dne 30. avgusta 1904.

(225-3-2)

Prvi narodni dom v likvidaciji.

Proda se dobro ohranjen sejmarski voz s streho.

Natančneje pové upravništvo „Dol. Novic“.

(222-2-2)

Učenca

krepke postave, ki ima veselje za mizarstvo, takoj sprejme

(226-2-2)

Vincenc Umek v Rudolfovem.

Zahtevajte pri nakupu

(125-24-10)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.



Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! na evropskem ozemlju. Dobiva se povsod!

Kdor ljubi

(78-24-13)

nežno, čisto lice brez pëg, mehko in gladko kožo ter
cvečico polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) — tvrdke **BERGMANN & Co.**
Draždane in Tečen ob Elbi.

Dobiya se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. **SLADOVIČ-u** in v
trgovini g. Alf. **OBLAK-a** v Novem mestu.

Šolske knjige in šolske potrebščine

v največji izberi pri J. Krajec nasl.



Lepe

podobice za biro

v prodajalni J. Krajec nasl.

v Rudolfovem.

Samo

6 dni



Samo

6 dni

iz Havra v Newyork.

„Francoska prekmorska družba.“

Edina najkrajša črta čez Bazel, Pariz in Havre

v **AMERIKO.**

Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

Znižane cene.

Vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino konces.
potovalna pisarna

Ed. ŠMARDÁ

(129-24-9)

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

blizu znane gostilne pri „Figuca“.

Bratje Johann in Florian Vonmetz

(224-12-2)

zaloga vina in žganja na debelo v Waid-
bruck-u (Spodnje nemško Tirolsko)

priporočajo svoja vsakovrstna zajamčeno narurna
vina po zelo nizkih cenah.

Krčmarsko vino belo in rudeče hektoliter 15 gld.;
krčmarsko vino boljše vrste hl 16 gld.; fino vino, belo
in rudeče hl 19 gld.; posebno fino vino (Hügelwein)
hl 22 gld.; Kaltererseewein hl 24 gld.; Terlaner, belo
vino hl 26 gld. — Nadalje: namizno vino (navadno)
od 12 do 14 gld. hl. Žganje druge vrste hl. 43 gld.,
žganje prve vrste 46 gld. hl, in pristno narurno
žganje 50 gld. hl.

Finejša vina v steklenicah, kakor: St. Magdalener,
Leitacher, Kalterersee, Tiroler-Blume, Terlaner itd.

Voznina stane od hektl. okoli
2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto.